

Chodzić w Duchu Świętym

6 tydzień zwykły

Czytanie i rozważanie Słowa Bożego

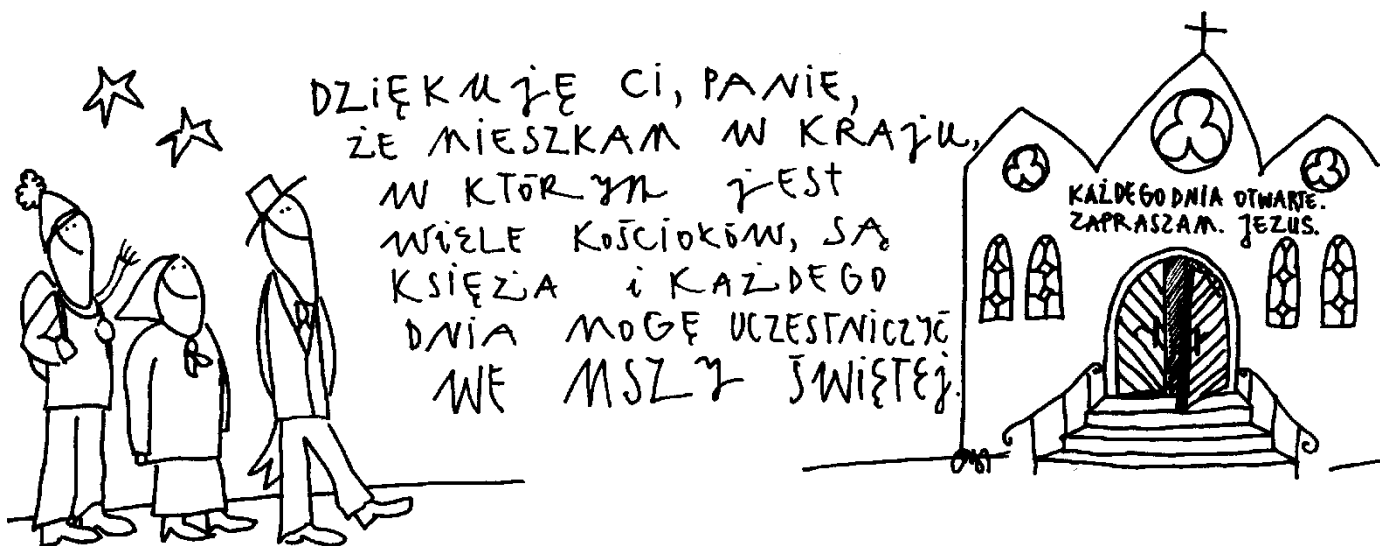
Bez wiary zaś nie można podobać się Bogu (Hbr 11,6)

Wiara rodzi się z tego, co się słyszy, tym zaś, co się słyszy, jest słowo Chrystusa (Rz 10,17)

17.02.2019

Teksty dostępne na stronie: www.onjest.pl

Rysunek tygodnia:

Opracowanie rozważań:

Jolanta i Jerzy Prokopiuk, Łukasz Kneć, Monika Mosior, Jolanta i Krzysztof Mikos, Przemek i Ewelina Rożnowscy, Dariusz Trocha, Ewa i Wojciech Palczyńscy, Elżbieta Gładka

Korekta:

Jerzy Prokopiuk

Rysunek:

Marta Stańco

Dystrybucja broszury:

Basia i Marek Mikucy

Asysta kościelna:

ks. Wojciech Jaśkiewicz

Aplikacje mobilne:

Tomek Romanowski/ Tymoteusz Abramek/ Michał Bogdał

Druk:

Drukarnia Urdruk, Oleśnica

Niniejsze rozważania przygotowują osoby ze wspólnoty „On Jest”, Ruchu Światło – Życie
Źródło czytań zamieszczonych w aneksie: www.liturgia.wiara.pl

Drodzy parafianie,

mamy nadzieję, że broszura, którą bierzecie do ręki, pomoże Wam w czytaniu i rozważaniu Słowa Bożego a w ten sposób spotkaniu z Bogiem żywym, obecnym na kartach Pisma Świętego. Naszym celem jest pokazanie Wam przystępnego i prostego sposobu czytania, słuchania i modlitwy Pismem Świętym, tak, aby Słowo Boże, z którym się spotkacie, prowadziło Was w codziennym życiu. Szczególnie tych wszystkich, którzy rozpoczynają korzystanie z naszej propozycji prosimy o przeczytanie kilku wskazówek poniżej. One objaśnią Wam, jak najlepiej skorzystać z broszury, po którą sięgnęliście.

Broszura składa się z 3 części, w kolejności:

- a) propozycji czytania i rozważania na każdy dzień tygodnia,
- b) fragmentów Pisma Świętego do każdego z dni tygodnia (zgodnie z rokiem liturgicznym),
- c) opisu metody modlitwy z Bożym Słowem.

Możesz z niej korzystać w następujący sposób:

1. Zaznajom się z proponowanym sposobem czytania czytając opis metody Lectio Divina na ostatnich stronach. Nie chodzi o to, abyś wszystko zapamiętał(a), ale ogólnie wiedział(a) jak ona przebiega.
2. Przejdź do konkretnego dnia tygodnia i krok po kroku przechodź od jednego punktu do drugiego, według podanych wskazówek, czyli: wycisz się i zaproś Ducha Świętego do modlitwy, przeczytaj tekst do danego dnia ... i tak dalej według wskazówek, zgodnie z zaproponowanym schematem.
3. W trakcie takiego czytania i rozważania możesz, jeśli poczujesz potrzebę, ponownie sięgać do opisu metody zamieszczonego na ostatnich stronach. To pomoże Ci lepiej rozumieć i przeżyć Twoje osobiste spotkanie z Jezusem obecnym w Bożym Słowie.
4. To samo powtarzaj dla każdego innego dnia tygodnia. Bądź wytrwały(a) i cierpliwy(a) a zobaczysz owoce swojego spotkania ze Słowem, bo spotykając się ze Słowem spotykasz się z samym Jezusem. Nie spiesz się, poświęć na to przynajmniej 15 minut każdego dnia.
5. Jeśli masz uwagi czy też chcesz się podzielić swoimi wrażeniami i odkryciami ze spotkania z Jezusem z Bożym Słowem, możesz napisać do nas na: slovo@onjest.pl lub przekazać swoje uwagi Księdzu Proboszczowi.

Pozdrawiamy i życzymy błogosławionego spotkania ze Słowem Bożym - Redakcja

17.02.2019, niedziela

CHODZIĆ W DUCHU ŚWIĘTYM TO PRZYJMOWAĆ KRÓLESTWO BOŻE

Wyciszenie – zapraszaj Ducha Świętego, aby On prowadził modlitwę, np.: „Duchu Święty, proszę Cię, pomóż mi usłyszeć to wszystko, co Bóg chce mi dziś powiedzieć”.

Lectio (czytanie) – przeczytaj:

Ewangelia według św. Łukasza 6, 17. 20-26

Ponawiaj czytanie, aż znajdziesz fragment, który Cię porusza. Zatrzymaj się na nim.

Meditatio (powtarzanie)

Przeczytaj 2-3 razy fragment, który Cię poruszył. Czytaj go powoli, delektując się każdym słowem. Pytaj siebie: „Co Bóg mówi do mnie?”.

Rozważanie – jeśli jednak nie znajdujesz fragmentu, który Cię porusza, możesz skorzystać z pomocy poniższego rozważania:

- Dzisiejszy tekst zbudowany jest poprzez przeciwstawienie sobie dwóch grup ludzi. Z jednej strony mamy wszystkich tych, którym czegoś brakuje (ubodzy, głodujący), z drugiej strony tych, którzy mają pod dostatkiem (bogacze, syci). Ci pierwsi nazwani są błogosławionymi, to znaczy szczęśliwymi, do drugich kieruje się słowo „biada”, to znaczy, że w przyszłości wydarzy im się coś niedobrego.
- Jednak możemy odkryć pewne problemy z odniesieniem tekstu do naszego życia, gdy zadamy sobie kilka pytań. Czy błogosławioną ma być osoba, która niszczyła sobie zdrowie np. przez palenie papierosów a teraz płacze, bo cierpi na raka? Albo głodujący, który nie chce podjąć żadnej pracy? Czy potępiony ma być ktoś bogaty, jeśli dorobił się swoją ciężką, uczciwą pracą? Aby właściwie odczytać, do tekstu powinniśmy przyłożyć kontekst, taki pryzmat, przez który zobaczymy o co naprawdę chodzi. Tym pryzmatem jest sam Jezus i Królestwo Boże głoszone przez Niego.
- W takim razie chodzi o to, aby na to co się ma, albo na to czego brakuje, patrzeć przez pryzmat osoby i nauki Jezusa. Wtedy zobaczymy, że zarówno ubóstwo i bogactwo może być złe, jeśli się w nich zamkniemy i skoncentrujemy na samych sobie. Takie ubóstwo zrodzi wtedy zgorzknienie i zazdrość a bogactwo zrodzi pychę, samolubstwo i niewrażliwość. Z drugiej strony ubóstwo może być dobre, gdy przez to doświadczenie zaczynamy rozumieć cierpienie innych. W końcu czy wielu nie cierpi bardziej niż my? Tak i bogactwo może być dobre, gdy moje umiejętności pomnażania dóbr w jakiś sposób służą innym.
- Kluczem do czytania tego tekstu jest zatem zadawanie sobie pytania: kto stoi w centrum mojego życia? Ja sam, moje cierpienia, potrzeby, majątkości, zadowolenie; czy Jezus i głoszone przez Niego Królestwo Boże? To pytanie dotyczy mnie niezależnie od tego, czy stawiam się po stronie „ubogich” czy „bogaty”.

Oratio (modlitwa) i contemplatio (trwanie w obecności Boga)

*Teraz zanieś przed Oblicze Boże to, co cię poruszyło w czasie rozważania. Może to być modlitwa przeproszenia, prośby, dziękczynienia, uwielbienia. **Możesz modlić się tak:** Jezu, codzienność tak często mnie przygniata, wydarzenia życia sprawiają, że ciągle zamartwiam się tym, co będzie. Daj mi czerpać radość ze spotkania z Tobą na modlitwie, napełniaj mnie tam swoim Duchem, który ukazuje sprawy w Twoim świetle, świetle wiary, nadziei i miłości.*

Gdy zabraknie ci słów w modlitwie, to trwaj całym sobą przed Panem bez słów.

Actio (działanie)

Czy przez rozważany fragment Bóg skłania cię w sercu do podjęcia jakiegoś konkretnego działania, jeśli tak to jakiego? Pytaj siebie: Co mam zrobić? Jak to zrobić? Kiedy to zrobić?

18.02.2019, poniedziałek

CHODZIĆ W DUCHU ŚWIĘTYM TO UFAĆ BOGU KAŻDEGO DNIA

Wyciszenie – zapraszaj Ducha Świętego, aby On prowadził modlitwę, np.: „Duchu Święty, proszę Cię, pomóż mi usłyszeć to wszystko, co Bóg chce mi dziś powiedzieć”.

Lectio (czytanie) – przeczytaj:

Ewangelia według św. Marka 8, 11-13

Ponawiaj czytanie, aż znajdziesz fragment, który Cię porusza. Zatrzymaj się na nim.

Meditatio (powtarzanie)

Przeczytaj 2-3 razy fragment, który Cię poruszył. Przeczytaj go powoli, delektując się każdym słowem. Pytaj siebie: „Co Bóg mówi do mnie?”.

Rozważanie – jeśli jednak nie znajdujesz fragmentu, który Cię porusza, możesz skorzystać z pomocy poniższego rozważania:

- Słowo Boże zachęca nas dzisiaj abyśmy jeszcze raz stanęli w gotowości do nawrócenia, jeszcze raz przyjrzeni się swojemu życiu, naszej postawie wobec Krzyża Chrystusowego. Krzyż został już postawiony, dokonano się, Pan Bóg wypełnił swoją obietnicę odkupienia. Bóg nie mógł dać większego znaku na dowód swojej miłości. Pytanie jak ja ustawiam się względem tego krzyża? Czy rzeczywiście jest w centrum mojego serca i życia. Może stoję lekko z boku, albo całkowicie ignoruję to, co stało się na Krzyżu? Czy pamiętam o tym w codzienności? Ja przyznam się - nie zawsze, często zwycięża moje wyrachowane serce. Tyle razy liczę tylko na siebie, niedowierzając, że Jezus jest obok mnie.
- Jest to też czas na pytanie czego Ty oczekujesz od Boga? Co jeszcze Bóg ma tobie udowodnić, że Jego męka i śmierć to za mało, czy potrzeba jeszcze więcej żeby potwierdzić Miłość? Żaden znak nie zastąpi wiary. Ale czasem moja wiara jest tak słaba że liczy na specjalny znak od Boga. Tak jest wygodnie! Nie trzeba podejmować wysiłku nawrócenia prowadzącego do pełni wiary. Przyznam że często widząc opłakane skutki moich decyzji, powtarzam za ks. Tischnerem : ten nieszczęsny dar wolności. Dar wolności, którym Bóg obdarował człowieka. Czy nie lepiej byłoby gdyby Bóg objawiał swoją wolę w sposób trochę bardziej konkretny i wyraźny? Oddałabym Mu wtedy moją wolną wolę bez wahania, wiedząc że nie popełnię błędu. Tymczasem Jezus domaga się wiary. Ufam więc Słowu Bożemu, które mówi: Rz 5,8 *Bóg zaś okazuje nam swoją miłość właśnie przez to że Chrystus umarł za nas gdy byliśmy jeszcze grzesznikami.*
- *Żaden znak nie będzie dany temu plemieniu.* Potrzebuję więc nawrócenia, otwartego serca i oczu które zdolne będą zobaczyć jak Bóg działa poprzez różne sytuacje i osoby pojawiające się w moim otoczeniu. Potrzebuję wrażliwości aby umieć je odczytywać, ona rodzi się dzięki regularnemu spotkaniu ze Słowem Bożym. Jezus w swojej miłości nie pozostawia bez nadziei. W tej scenie widzimy jak odchodzi od faryzeuszy, jakby dając im czas na zrozumienie tego, co powiedział, jakby chciał dać człowiekowi możliwość podjęcia decyzji o naśladowaniu Go. Wielki jest w swoim miłosierdziu i umiłowaniu naszej wolności!

Oratio (modlitwa) i contemplatio (trwanie w obecności Boga)

Zanieś przed Oblicze Boże to, co cię poruszyło w czasie rozważania. Może to być modlitwa przeproszenia, prośby, dziękczynienia, uwielbienia. Możesz modlić się tak: Boże poślij swojego Ducha w moje serce, aby ustało niedowierzanie i lęk w przyjmowaniu Twojego Słowa.

Gdy zabraknie ci słów w modlitwie, to trwaj całym sobą przed Panem bez słów.

Actio (działanie)

Czy przez rozważany fragment Bóg skłania cię w sercu do podjęcia jakiegoś konkretnego działania, jeśli tak to jakiego? Pytaj siebie: Co mam zrobić? Jak to zrobić? Kiedy to zrobić?

19.02.2019, wtorek

CHODZIĆ W DUCHU ŚWIĘTYM, TO UCZYNIĆ MODLITWĘ MIEJSCEM STRATEGICZNYM

Wyciszenie – zapraszaj Ducha Świętego, aby On prowadził modlitwę, np.: „Duchu Święty, proszę Cię, pomóż mi usłyszeć to wszystko, co Bóg chce mi dziś powiedzieć”.

Lectio (czytanie) – przeczytaj:

Księga Rodzaju 6, 5-8; 7, 1-5. 10

Ponawiaj czytanie, aż znajdziesz fragment, który Cię porusza. Zatrzymaj się na nim.

Meditatio (powtarzanie)

Przeczytaj 2-3 razy fragment, który Cię poruszył. Przeczytaj go powoli, delektując się każdym słowem. Pytaj siebie: „Co Bóg mówi do mnie?”.

Rozważanie – jeśli jednak nie znajdujesz fragmentu, który Cię porusza, możesz skorzystać z pomocy poniższego rozważania:

- Czy nie żyjemy w czasach, gdy Księga Rodzaju aktualizuje się na naszych oczach: *Pan Bóg, widząc, że wielka jest niegodziwość ludzi na ziemi i że usposobienie ich jest wciąż złe, żałował, że stworzył ludzi na ziemi, i zasmucił się.* Papież Franciszek znamieny fragment słowa Bożego w Liście na Wielki Post 2018 podaje jako główne hasło: **Ponieważ wzmoże się nieprawość, ostygnie miłość wielu** (Mt 24,12). Papież pisze: *Miłość stygnie również w naszych wspólnotach. Są nimi: egoistyczna gnuśność, jałowy pesymizm, pokusa izolowania się i angażowania w nieustanne bratobójcze wojny, mentalność światowa, która skłania do zajmowania się tylko tym, co pozorne, osłabiając w ten sposób zapał misyjny. Grozić będzie wygaśnięcie w sercach miłości, która jest istotą całej Ewangelii.* W jakim miejscu w twoim życiu napełniasz się miłością? Czy potrafisz kochać swoich najbliższych w sposób aktywny, np. przez dobre słowa, konkretną pomoc? Czy twoja miłość nie wyraża się wyłącznie w przyjsciu na pogrzeb twojego sąsiada, wujka czy innej osoby ze środowiska?
- Co jest szczególnego w postawie Noego, że autor Księgi Rodzaju pisze: *Tylko Noego Pan darzył życzliwością?* Noe w był w bliskim kontakcie z Bogiem żywym, znał jego pragnienia, wolę i był Mu posłuszny: *Pan rzekł do Noego: «Wejdź wraz z całą twą rodziną do arki, bo przekonałem się, że tylko ty jesteś wobec mnie prawy wśród tego pokolenia.[...] I wypełnił Noe wszystko tak, jak mu Pan polecił.* Potrzebujemy stale pogłębiać nasze relacje z Bogiem żywym, poznawać Jego myślenie, pragnienia i zadania, które pragnie nam powierzyć. Tym podstawowym miejscem, wręcz miejscem strategicznym, powinna być nasza modlitwa ze słowem Bożym. Na najważniejsze sprawy, w tym relacje z innymi osobami, musimy sobie wręcz wywalczyć czas, mając świadomość ich rangi. Co jest w twoim życiu najważniejsze? Co mówią fakty twojego życia? Które miejsce zajmuje w tym modlitwa ze słowem Bożym? Ile czasu poświęcasz na budowanie relacji z osobami najbliższymi?

Oratio (modlitwa) i contemplatio (trwanie w obecności Boga)

Zanieś przed Oblicze Boże to, co cię poruszyło w czasie rozważania. Może to być modlitwa przeproszenia, prośby, dziękczynienia, uwielbienia. **Możesz modlić się tak:** Jezu, dziękuję Ci za dar wiary, który uzdalnia mnie do przekraczania moich kryzysów. Dziękuję, że stale odnawiasz miłość we mnie.

Gdy zabraknie ci słów w modlitwie, to trwaj całym sobą przed Panem bez słów.

Actio (działanie)

Czy przez rozważany fragment Bóg skłania cię w sercu do podjęcia jakiegoś konkretnego działania, jeśli tak to jakiego? Pytaj siebie: Co mam zrobić? Jak to zrobić? Kiedy to zrobić?

20.02.2019, środa

CHODZIĆ W DUCHU ŚWIĘTYM TO W PEŁNI MU ZAUFAĆ

Wyciszenie – zapraszaj Ducha Świętego, aby On prowadził modlitwę, np.: „Duchu Święty, proszę Cię, pomóż mi usłyszeć to wszystko, co Bóg chce mi dziś powiedzieć”.

Lectio (czytanie) – przeczytaj:

Ewangelia według św. Marka 8, 22-26

Ponawiaj czytanie, aż znajdziesz fragment, który Cię porusza. Zatrzymaj się na nim.

Meditatio (powtarzanie)

Przeczytaj 2-3 razy fragment, który Cię poruszył. Przeczytaj go powoli, delektując się każdym słowem. Pytaj siebie: „Co Bóg mówi do mnie?”.

Rozważanie – jeśli jednak nie znajdujesz fragmentu, który Cię porusza, możesz skorzystać z pomocy poniższego rozważania:

- *przyprowadzili Mu niewidomego i prosili, żeby się go dotknął* - wiele razy już Jezus uzdrawiał, ludzie wiedzieli, że wystarczy Jego słowo lub dotyk, by choroba odeszła. Tym razem stało się inaczej.
- *wyprowadził go poza wieś. Zwiłżył mu oczy śliną, położył na niego ręce* - dlaczego akurat w ten sposób? Przecież samo słowo Jezusa by wystarczyło. Trzeba umieć z pokorą się zatrzymać przed tajemnicą, przed tym, że nie zrozumiemy do końca Boga i Jego działania. Gdyby dał się w pełni pojąć, objąć - przestałby być Bogiem. On zawsze nas przerasta i nie można ograniczać Jego działania do ram, jakie sobie wyobrażamy. Czy nie narzucasz Bogu swoich rozwiązań, swoich planów - ograniczając Jego rolę do spełnienia ich? Czasem nie widzisz odpowiedzi na swoją prośbę, bo ona jest Twoim planem, nie Jego. Im bardziej pozwolisz Bogu spełniać Jego plan w swoim życiu przyjmując wszystko z ufnością i wdzięcznością, tym pełniejsze, piękniejsze i satysfakcjonujące będzie Twoje życie. Ponieważ Bóg ma zawsze najlepszy plan, najlepsze rozwiązania, i chce objawiać swoją miłość i hojność. Ponieważ jest zawsze dobry.
- Cała trudność w tym, by jak niewidomy, dać się wziąć za rękę i wyprowadzić ze wsi. Przetrwaj drogę wyjścia z tego, co znane i oswajone. Zgodzić się pójść w ciemno. Nie zwątpić, bo: *Czyż może niewiasta zapomnieć o swym niemowlęciu, ta, która kocha syna swego łona? A nawet, gdyby ona zapomniała, Ja nie zapomnę o tobie* (Iz 49,15). Nie wystraszyć, bo: *Jestem bowiem świadomy zamiarów, jakie zamyślam co do was - wyrocznia Pana - zamiarów pełnych pokoju, a nie zguby, by zapewnić wam przyszłość, jakiej oczekujecie.* (Jr 29,11). Nie wycofać - bo może inaczej to sobie wyobrażałeś. Daj się doprowadzić do końca, pozwól dopełnić Jezusowi to, co zamierzył dla Ciebie. *A taka jest pełna ufność, którą w Nim pokładamy, że gdy Go prosimy o to, co zgadza się z Jego wolą, On nas wysłuchuje. Jeśli więc wiemy, że nas wysłuchuje, gdy Go prosimy, wiemy też, że spełni to, czego oczekujemy.* (1J 5, 14-15)

Oratio (modlitwa) i contemplatio (trwanie w obecności Boga)

Zanieś przed Oblicze Boże to, co cię poruszyło w czasie rozważania. Może to być modlitwa przeproszenia, prośby, dziękczynienia, uwielbienia. **Możesz modlić się tak:** Panie proszę przymnóż mi wiary, że jesteś zawsze dobry i mogę Ci w pełni zaufać.

Gdy zabraknie ci słów w modlitwie, to trwaj całym sobą przed Panem bez słów.

Actio (działanie)

Czy przez rozważany fragment Bóg skłania cię w sercu do podjęcia jakiegoś konkretnego działania, jeśli tak to jakiego? Pytaj siebie: Co mam zrobić? Jak to zrobić? Kiedy to zrobić?

21.02.2019, czwartek , św. Piotra Damianiego, biskupa i doktora Kościoła

CHODZIĆ W DUCHU ŚWIĘTYM TO ODKRYWAĆ DZIAŁANIE BOGA

Wyciszenie – zapraszaj Ducha Świętego, aby On prowadził modlitwę, np.: „Duchu Święty, proszę Cię, pomóż mi usłyszeć to wszystko, co Bóg chce mi dziś powiedzieć”.

Lectio (czytanie) – przeczytaj:

Ewangelia według św. Marka 8, 27-33

Ponawiaj czytanie, aż znajdziesz fragment, który Cię porusza. Zatrzymaj się na nim.

Meditatio (powtarzanie)

Przeczytaj 2-3 razy fragment, który Cię poruszył. Przeczytaj go powoli, delektując się każdym słowem. Pytaj siebie: „Co Bóg mówi do mnie?”.

Rozważanie – jeśli jednak nie znajdujesz fragmentu, który Cię porusza, możesz skorzystać z pomocy poniższego rozważania:

- Dzisiejsza Ewangelia to zaproszenie od BOGA do dialogu, do spojrzenia wokół siebie i we własną duszę. Pan Jezus zadaje Ci pytanie „Za kogo uważają Mnie ludzie?”. Odpowiem „To zależy”. Czasami spotykam ludzi, którzy tak naprawdę Cię nie znają. Inni mówią, że jesteś jakimś szaleńcem, którego wykreowano na boga, by karmić serca i umysły naiwnych. Są tacy, którzy uważają, że jesteś Panie kosmitą, energią lub uzdrowicielem. Na szczęście znam też wielu, dla których jesteś wcielonym BOGIEM, PANEM i ZBAWICIELEM.
- Drugie pytanie „Za kogo ty Mnie uważasz?”. Odpowiedź na to pytanie łatwo zapchać wyuczonymi frazesami. Dlatego do każdej nazwy, przymiotu czy roli jaką Mu nadasz, przypisz konkret - jak tego doświadczasz w swoim życiu. Gdy nazywam Jezusa WSZECHMOCNYM, przypominam sobie jak wyzwolił mnie ze nałogu. Jest DOBRY, bo dał mi wspaniałą żonę, dzieci i utrzymuje nas dając mi możliwość pracy. Nazywam go PANEM, bo wraz z żoną staramy się wsłuchiwać w Jego wolę i uznaliśmy, że tylko dzierżawimy to, co posiadamy. To ważne, byś uczciwie i z rozmysłem odpowiedział BOGU. Piotr wykrzyczał Mesjasz, lecz widział tylko wyzwoliciela spod okupacji Rzymian i może proroka. Wymyślił sobie kim ma być Jezus nie słuchając tego, co Mu objawia. Dlatego Jezus go skarcił.

Oratio (modlitwa) i contemplatio (trwanie w obecności Boga)

Zanieś przed Oblicze Boże to, co cię poruszyło w czasie rozważania. Może to być modlitwa przeproszenia, prośby, dziękczynienia, uwielbienia. Możesz modlić się tak: Panie Jezu proszę otwieraj moje serce i umysł, bym rozumiał czego oczekujesz ode mnie i dokąd mnie prowadzisz. Jezu ufam Tobie.

Gdy zabraknie ci słów w modlitwie, to trwaj całym sobą przed Panem bez słów.

Actio (działanie)

Czy przez rozważany fragment Bóg skłania cię w sercu do podjęcia jakiegoś konkretnego działania, jeśli tak to jakiego? Pytaj siebie: Co mam zrobić? Jak to zrobić? Kiedy to zrobić?

22.02.2019, piątek

CHODZIĆ W DUCHU MESJASZA

Wyciszenie – zapraszaj Ducha Świętego, aby On prowadził modlitwę, np.: „Duchu Święty, proszę Cię, pomóż mi usłyszeć to wszystko, co Bóg chce mi dziś powiedzieć”.

Lectio (czytanie) – przeczytaj:

Ewangelia według św. Mateusza 16,13-19

Ponawiaj czytanie, aż znajdziesz fragment, który Cię porusza. Zatrzymaj się na nim.

Meditatio (powtarzanie)

Przeczytaj 2-3 razy fragment, który Cię poruszył. Przeczytaj go powoli, delektując się każdym słowem. Pytaj siebie: „Co Bóg mówi do mnie?”.

Rozważanie – jeśli jednak nie znajdujesz fragmentu, który Cię porusza, możesz skorzystać z pomocy poniższego rozważania:

- Za kogo dzisiaj ludzie uważają Jezusa? Za cudotwórcę, nauczyciela, ...? A ja? Czy potrzebuję Go tylko wtedy, gdy jest mi ciężko, smutno? A może przypominam sobie o Nim na Boże Narodzenie lub Wielkanoc? Może jednak idę z Nim przez życie, jest moim przyjacielem, który wspiera, ale też napomina? Czy widzę w Nim swojego Zbawiciela?
- Kościół jest mistycznym ciałem Chrystusa. Oznacza to, że jest rzeczywistością mającą wymiar duchowy i ten widzialny, instytucjonalny, na którego czele stoi Piotr i jego następcy. Papież jest widzialną Głową Kościoła na ziemi, namiestnikiem Chrystusa, a także znakiem jedności. Czym dla mnie jest Kościół? Czy tylko tzw. hierarchią - Papież, biskupi, księża? Czy ten instytucjonalny wymiar Kościoła traktuję jako pomoc, czy raczej przeszkodę w drodze do zbawienia? Jak traktuję nauczanie Kościoła?
- Św. Piotr był porywczy, gwałtowny, kiepski kandydat na pierwszego papieża. Mimo to Jezus wybiera jego, aby na nim zbudować Kościół. Bo siłą Kościoła nie jest człowiek, jego modlitwa i zdolności, ale Duch, który Piotrowi objawił, kim jest Jezus. Duch, który kieruje Kościołem i umacnia go. My także jesteśmy wezwani do budowania tego mistycznego ciała, jakim jest wspólnota Kościoła. Jak przeżywam moje powołanie do bycia w Kościele, odpowiedzialność za budowanie wspólnoty?

Oratio (modlitwa) i contemplatio (trwanie w obecności Boga)

Zanieś przed Oblicze Boże to, co cię poruszyło w czasie rozważania. Może to być modlitwa przeproszenia, prośby, dziękczynienia, uwielbienia. **Możesz modlić się tak:** Prowadź mnie według Twojej prawdy i pouczaj, bo Ty jesteś Bóg, mój Zbawca (Ps 25,5)

Gdy zabraknie ci słów w modlitwie, to trwaj całym sobą przed Panem bez słów.

Actio (działanie)

Czy przez rozważany fragment Bóg skłania cię w sercu do podjęcia jakiegoś konkretnego działania, jeśli tak to jakiego? Pytaj siebie: Co mam zrobić? Jak to zrobić? Kiedy to zrobić?

23.02.2019, sobota , św. Polikarpa

CHODZIĆ W DUCHU ŚWIĘTYM TO WYRAŻAĆ WIARĘ W CZYNACH

Wyciszenie – zapraszaj Ducha Świętego, aby On prowadził modlitwę, np.: „Duchu Święty, proszę Cię, pomóż mi usłyszeć to wszystko, co Bóg chce mi dziś powiedzieć”.

Lectio (czytanie) – przeczytaj:

List do Hebrajczyków 11, 1-7

Ponawiaj czytanie, aż znajdziesz fragment, który Cię porusza. Zatrzymaj się na nim.

Meditatio (powtarzanie)

Przeczytaj 2-3 razy fragment, który Cię poruszył. Przeczytaj go powoli, delektując się każdym słowem. Pytaj siebie: „Co Bóg mówi do mnie?”.

Rozważanie – jeśli jednak nie znajdujesz fragmentu, który Cię porusza, możesz skorzystać z pomocy poniższego rozważania:

- Pierwsze zdanie dzisiejszego czytania nazwano kiedyś definicją wiary. Aby lepiej je zrozumieć sięgnijmy do innych tłumaczeń. "Wiara to trzymanie się tego na co ma się nadzieję, to bycie przekonanym o rzeczach, których się nie widzi", albo: "Wiara to bycie pewnym tego, na co czekamy, bycie przekonanym o tym, czego nie widzimy" Greckie słowo *pistis*, które oznacza wiarę, można tłumaczyć także jako: przekonanie, ufność, mocne przeświadczenie, mocne oparcie się. Każda wiara nie ma jednak sensu bez obietnicy. Katechizm Kościoła podkreśla, że nasza wiara jest pewna, ponieważ opiera się na samym Słowie Boga (czyli Jego obietnicach dla nas), który nie może kłamać (nr 147). Św. Paweł dodaje, że wiara rodzi się ze słuchania Słowa Bożego (Rz 10,17). Pomyśl, czy na co dzień częściej słuchasz wiadomości ze świata czy wiadomości od Boga, przez Jego Słowo? Czym nasiąkasz bardziej, co bardziej kształtuje Twoje przekonania i wiarę?
- W tekście aż cztery razy powtarzają się słowa "przez wiarę". To wskazówka, że wiara nie jest tylko rozumową zgodą na jakąś doktrynę, ale powinna wyrazić się w konkretnym działaniu, jakimś czynie, inaczej wiara pozbawiona jest sensu: *Jaki z tego pożytek, bracia moi, skoro ktoś będzie utrzymywał, że wierzy, a nie będzie spełniał uczynków?* (Jk 1,14). Noe uwierzył, że Bóg kazał mu zbudować arkę i wyśmiewany przez innych zaczął ją budować. Bardziej trzymał się tego, co powiedział mu Bóg przez swoje Słowo niż tego, co mówili ludzie. Czy mam odwagę pójść radykalnie za Bożym Słowem - nie zabijaj, nie cudzołóż, nie mów fałszywego świadectwa...? Ale także - dawajcie a będzie wam dane, miłujcie nieprzyjaciół...? Jak ten radykalizm wiary u mnie wygląda naprawdę?
- Niektóre tłumaczenia zamiast słowa wiara używają słowa ufność. Ufność bardzo akcentuje potrzebę polegania na samym Bogu a nie tylko na swoim własnym poznaniu przez umysł. Dziś mamy z tym problem, uznajemy tylko to, co ogarniamy naszym rozumem a to, czego nie rozumiemy - odrzucamy. Może Bóg, np. przez jakieś wydarzenia zaprasza cię do jakiegoś kroku wiary, pełniejszego zaufania?

Oratio (modlitwa) i contemplatio (trwanie w obecności Boga)

Zanieś przed Oblicze Boże to, co cię poruszyło w czasie rozważania. Może to być modlitwa przeproszenia, prośby, dziękczynienia, uwielbienia. **Możesz modlić się tak:** Potrzebujemy, jak uczniowie Jezusa wołać: Panie, przymnóż nam wiary, zmień nasze myślenie przez swoje Słowo, abyśmy myśleli, jak Ty myślisz i chodzili Twoimi drogami.

Gdy zabraknie ci słów w modlitwie, to trwaj całym sobą przed Panem bez słów.

Actio (działanie)

Czy przez rozważany fragment Bóg skłania cię w sercu do podjęcia jakiegoś konkretnego działania, jeśli tak to jakiego? Pytaj siebie: Co mam zrobić? Jak to zrobić? Kiedy to zrobić?

Aneks:

CZYTANIA NA POSZCZEGÓLNE DNI TYGODNIA

17.02.2019, niedziela – Ewangelia według św. Łukasza 6, 17. 20-26

Jezus zszedł z Dwunastoma na dół i zatrzymał się na równinie; był tam liczny tłum Jego uczniów i wielkie mnóstwo ludu z całej Judei i z Jeruzalem oraz z nadmorskich okolic Tyru i Sydonu.

On podniósł oczy na swoich uczniów i mówił:

«Błogosławieni jesteście, ubodzy, albowiem do was należy królestwo Boże.

Błogosławieni, którzy teraz głodujecie, albowiem będziecie nasyceni.

Błogosławieni, którzy teraz płaczecie, albowiem śmiać się będziecie.

Błogosławieni jesteście, gdy ludzie was znienawidzą i gdy was wyłączą spośród siebie, gdy zelżą was i z powodu Syna Człowieczego odrzucą z pogardą wasze imię jako nieczne: cieszcie się i radujcie w owym dniu, bo wielka jest wasza nagroda w niebie. Tak samo bowiem przodkowie ich czynili prorokom.

Natomiast biada wam, bogaczom, bo odebraliście już pociechę waszą.

Biada wam, którzy teraz jesteście syci, albowiem głód cierpieć będziecie.

Biada wam, którzy się teraz śmiejecie, albowiem smucić się i płakać będziecie.

Biada wam, gdy wszyscy ludzie chwalić was będą. Tak samo bowiem przodkowie ich czynili fałszywym prorokom».

18.02.2019, poniedziałek – Ewangelia według św. Marka 8, 11-13

Zaraz też wsiadł z uczniami do łodzi i przybył w okolice Dalmanuty.

Nadeszli faryzeusze i zaczęli rozprawiać z Nim, a chcąc wystawić Go na próbę, domagali się od Niego znaku. On zaś westchnął głęboko w duszy i rzekł: «Czemu to plemię domaga się znaku? Zaprawdę powiadam wam: żaden znak nie będzie dany temu plemieniu». I zostawiwszy ich, wsiadł z powrotem do łodzi i odpłynął na drugą stronę.

19.02.2019, wtorek – Księga Rodzaju 6, 5-8; 7, 1-5. 10

Pan Bóg, widząc, że wielka jest niegodziwość ludzi na ziemi i że usposobienie ich jest wciąż złe, żałował, że stworzył ludzi na ziemi, i

zasmucił się. Wreszcie Pan rzekł: «Zgładzę ludzi, których stworzyłem, z powierzchni ziemi: ludzi, bydło, zwierzęta pełzające i ptaki podniebne, bo żałuję, że ich stworzyłem». Tylko Noego Pan darzył życzliwością. Pan rzekł do Noego: «Wejdź wraz z całą twą rodziną do arki, bo przekonałem się, że tylko ty jesteś wobec mnie prawy wśród tego pokolenia. Z wszelkich zwierząt czystych weź z sobą siedem samców i siedem samic, ze zwierząt zaś nieczystych po jednej parze: samca i samicę; również i z ptactwa – po siedem samców i po siedem samic, aby w ten sposób zachować ich potomstwo dla całej ziemi. Bo za siedem dni spuszczę na ziemię deszcz, który będzie padał czterdzieści dni i czterdzieści nocy, aby wyniszczyć wszystko, co istnieje na powierzchni ziemi – cokolwiek stworzyłem». I wypełnił Noe wszystko tak, jak mu Pan polecił. A gdy upłynęło siedem dni, wody potopu spadły na ziemię.

20.02.2019, środa – Ewangelia według św. Marka 8, 22-26

Jezus i uczniowie przyszedli do Betsaidy. Tam przyprowadzili Mu niewidomego i prosili, żeby się go dotknął. On ujął niewidomego za rękę i wyprowadził go poza wieś. Zwilżył mu oczy śliną, położył na niego ręce i zapytał: «Czy coś widzisz?» A gdy ten przejrzał, powiedział: «Widzę ludzi, bo gdy chodzą, dostrzegam ich niby drzewa». Potem znowu położył ręce na jego oczy. I przejrzał on zupełnie, i został uzdrowiony; wszystko widział teraz jasno i wyraźnie. Jezus odesłał go do domu ze słowami: «Tylko do wsi nie wstępuj!»

21.02.2019, czwartek – Ewangelia według św. Marka 8, 27-33

Jezus udał się ze swoimi uczniami do wioski pod Cezareą Filipową. W drodze pytał uczniów: «Za kogo uważają Mnie ludzie?» Oni Mu odpowiedzieli: «Za Jana Chrzciciela, inni za Eliasza, jeszcze inni za jednego z proroków».

On ich zapytał: «A wy za kogo Mnie uważacie?» Odpowiedział Mu Piotr: «Ty jesteś Mesjasz».

Wtedy surowo im przykazał, żeby nikomu o Nim nie mówili. I zaczął ich pouczać, że Syn Człowieczy wiele musi wycierpieć, że będzie odrzucony przez starszych, arcykapłanów i uczonych w Piśmie; że zostanie zabity, ale po trzech dniach zmartwychwstanie. A mówił zupełnie otwarcie te słowa.

Wtedy Piotr wziął Go na bok i zaczął Go upominać. Lecz On obrócił się i patrząc na swych uczniów, zgromił Piotra słowami: «Zejdź Mi z oczu, szatanie, bo nie myślisz po Bożemu, lecz po ludzku».

22.02.2019, piątek – Ewangelia według św. Mateusza 16,13-19

Gdy Jezus przyszedł w okolice Cezarei Filipowej, pytał swych uczniów: „Za kogo ludzie uważają Syna Człowieczego?”

A oni odpowiedzieli: „Jedni za Jana Chrzciciela, inni za Eliasza, jeszcze inni za Jeremiasza albo za jednego z proroków”.

Jezus zapytał ich: „A wy za kogo Mnie uważacie?”

Odpowiedział Szymon Piotr: „Ty jesteś Mesjasz, Syn Boga żywego”.

Na to Jezus mu rzekł: „Błogosławiony jesteś, Szymonie, synu Jony. Albowiem ciało i krew nie objawiły ci tego, lecz Ojciec mój, który jest w niebie. Otóż i Ja tobie powiadam: Ty jesteś Piotr – Opoka, i na tej opoce zbuduję mój Kościół, a bramy piekielne go nie przemogą. I tobie dam klucze królestwa niebieskiego; cokolwiek zwiążesz na ziemi, będzie związane w niebie, a co rozwiążesz na ziemi, będzie rozwiązane w niebie”.

23.02.2019, sobota – List do Hebrajczyków 11, 1-7

Wiara jest poręką tych dóbr, których się spodziewamy, dowodem tych rzeczywistości, których nie widzimy. To dzięki niej przodkowie otrzymali świadectwo.

Przez wiarę poznajemy, że słowem Boga wszechświat został tak stworzony, iż to, co widzimy, powstało nie z rzeczy widzialnych.

Dzięki wierze Abel złożył Bogu cenniejszą niż Kain ofiarę, za co otrzymał świadectwo, iż jest sprawiedliwy. Bóg bowiem zaświadczył o jego darach, toteż choć umarł, przez nią jeszcze przemawia.

Przez wiarę Henoch został uniesiony, aby nie oglądał śmierci. I nie znaleziono go, ponieważ Bóg go zabrał. Przed zabraniem bowiem otrzymał świadectwo, iż podobał się Bogu. Bez wiary zaś nie można podobać się Bogu. Przystępujący bowiem do Boga musi uwierzyć, że Bóg jest i że wynagradza tych, którzy Go szukają.

Przez wiarę Noe został pouczony cudownie o tym, czego jeszcze nie można było ujrzeć, i pełen bojaźni zbudował arkę, aby ocalić swą rodzinę. Przez wiarę też potępił świat i stał się dziedzicem sprawiedliwości, którą otrzymuje się dzięki wierze.

LECTIO DIVINA – METODA CZYTANIA I ROZWAŻANIA SŁOWA BOŻEGO

Mnisi znali dwa sposoby medytacji Słowa Bożego: *ruminatio* – przetrawianie Słowa Bożego poprzez jego ciągle powtarzanie oraz *lectio divina* – Bożą lekturę, w której chodziło o to, aby wszystkie słowa Biblii rozumieć jako drogę do Boga, jako opis drogi duchowej. Kluczowe jest tu pytanie: kim jestem, co jest tajemnicą mojego życia, kim i czym stałem się dzięki Jezusowi Chrystusowi? **Kiedy bowiem poprzez rozważanie Bożego Słowa zobaczę, kim jestem, zmieni się także moje działanie w świecie.**

Kilka uwag o miejscu modlitwy, czasie oraz pozycji modlitewnej.

1. **Miejsce** – idealne to kościół czy kaplica z wystawionym Najświętszym Sakramentem. W praktyce będzie to każde miejsce, w którym znajdziemy choć odrobinę wyciszenia.
2. **Czas** – przynajmniej kwadrans. Dobrze, jeśli będzie to pół godziny. Pora dnia nie jest istotna, ważne tylko, byśmy byli przytomni i w czasie modlitwy nie zasnęli.
3. **Pozycja w czasie modlitwy** – godna i wygodna. Można klęczeć, siedzieć na małej ławeczce, można też zwyczajnie usiąść na wygodnym krześle przy stole.

Przebieg *lectio divina*

Istotą tej metody jest jej podział na kilka części:

1. **Czytanie (*lectio*),**
2. **Medytację (*meditatio*),**
3. **Modlitwę (*oratio*) i trwanie przed Bogiem (*contemplatio*).**
4. **Działanie (*actio*)**

Całość powinna być poprzedzona chwilą wyciszenia, skupienia, prośbą skierowaną do Ducha Świętego o dobre owoce. To kluczowy moment przed każdym czytaniem i rozważaniem Bożego Słowa. Głębokie znaczenie Pisma Świętego jest sekretem znanym tylko Duchowi Świętemu, który objawia je komu chce, jak chce, kiedy i gdzie chce. *Duch przenika wszystko, nawet głębokości Boga samego* – pisze św. Paweł (1Kor 2,10). Tego Ducha Bóg udzielił i pragnie udzielać nam, jak mówi św. Łukasz: *Jeśli więc wy, choć źli jesteście, umiecie dawać dobre dary swoim dzieciom, o ileż bardziej Ojciec z nieba da Ducha Świętego tym, którzy Go proszą* (Łk 11,13). Dlatego tak ważne jest, aby prosić o Ducha Bożego, który sam sprawi, że księga Pisma Świętego zostanie dla nas otwarta, to znaczy zrozumiemy jego sens dla nas dziś – w czasie i miejscu, w którym się aktualnie znajdujemy.

Lectio – Czytaj z wiarą i uważnie święty tekst, jak gdyby dyktował go dla ciebie Duch Święty.

Wybieramy dłuższy fragment tekstu. Nie zakładamy, że przeczytamy go w całości. Może się zdarzyć, że już pierwszy werset będzie tym fragmentem, nad którym powinniśmy zatrzymać się dłużej. Czytam Pismo Święte powoli i uważnie, nie po to, by pomnożyć swoją wiedzę, lecz by spotkać Boga w Jego Słowie. W czytaniu chodzi bowiem o znalezienie takiego fragmentu (zwykle będzie to jeden werset, czasami kilka), który nas poruszy. To poruszenie może mieć bardzo różny charakter. Może to być ciekawość, niezrozumienie, pociecha, piękno, niepokój. Poruszenie jest świadectwem, że ten werset jest dla nas osobiście ważny. Bardzo ważną informacją jest złość lub agresja rodząca się podczas czytania Słowa Bożego. Oznacza ona bowiem, że Jezus w Słowie Bożym dotyka jakiejś nieuporządkowanej dziedziny naszego życia. Jest bardzo istotne zwrócenie uwagi na uczucia, które nam towarzyszą. Nie mamy wpływu na uczucia, które się rodzą. Są ważne, ponieważ, ukazują nam one stan naszego serca. Nie ma uczuć dobrych i złych, ponieważ są one obojętne moralnie. Jeżeli rodzi się uczucie zazdrości lub niechęci to nie jest to grzechem. Grzechem może stać się dopiero nasza odpowiedź na to uczucie.

Znalezienie tekstu, który Cię porusza jest sygnałem, że kończy się etap *lectio*.

Meditatio – Staraj się zrozumieć dogłębnie tekst. Pytaj siebie: „Co Bóg mówi do mnie?”.

Pierwotne, łacińskie znaczenie tego słowa to „powtarzanie”. W tej części koncentrujemy się na znalezionym urywku. Czytamy go wielokrotnie, powoli, jakby smakując – całość wersetu lub jego fragmenty. Czytając możemy akcentować różne części i wyrazy wersetu. Prawdopodobnie nauczymy się w ten sposób wersetu na pamięć. Powtarzajmy go zatem także w myśli – może nam pomóc zamknięcie oczu. Angażujmy na tym etapie nie tylko rozum, ale także i serce. Można się zastanowić, dlaczego ten fragment mnie zainteresował, pytać się co ten fragment mi mówi, objawia, komunikuje. Ważne jest, aby medytować tylko jeden fragment. Jeśli poruszyło cię więcej fragmentów, zatrzymaj się na pierwszym, pozostałe w tej medytacji cię nie interesują.

Oratio – Teraz ty mów do Boga, a jeśli zabraknie Ci słów to trwaj przed nim bez słów (contemplatio).

Na pewnym etapie medytacji zamienia się w modlitwę. Będzie ona miała spontaniczny charakter. Otwórz przed Bogiem serce, aby mówić Mu o przeżyciach, które rodzi w tobie Słowo. Módl się prosto i spontanicznie. Czasami będzie to nasza aktywność, ale możemy też być „porwani” przez Boże natchnienie. Wtedy modlitwa stanie się bardziej działaniem Boga w nas niż naszym działaniem. Trudno przewidzieć, co przyniesie modlitwa, jaki dokładnie charakter i kierunek przybierze. Może to być zarówno przebłaganie, prośba jak i dziękczynienie i uwielbienie. Może mieć także charakter krótkiej, żarliwej modlitwy, proszącej Boga, by ukoił moja tęsknotę, by pozwolił się doświadczyć i ujrzeć. Na lub po etapie oratio - Twojej modlitwy do Boga, którą wzbudziło rozważanie danego fragmentu - może przyjść czas, że braknie Ci słów. Trwaj wtedy przy Bogu bez słów - wtedy modlisz się samą swoją obecnością a Duch Święty działający w Tobie będzie kierował do Boga taką modlitwą, która Jemu się podoba: *"Podobnie także Duch przychodzi z pomocą naszej słabości. Gdy bowiem nie umiemy się modlić tak, jak trzeba, sam Duch przyczynia się za nami w błaganiach, których nie można wyrazić słowami. Ten zaś, który przenika serca, zna zamiar Ducha, [wie], że przyczynia się za świętymi zgodnie z wolą Bożą"* (Rz 8, 26-28)

W każdej głębokiej ludzkiej relacji przychodzi etap rozumienia się bez słów. Tak samo jest Bogiem. Ani On nic nie musi mówić, ani ja. Jesteśmy ze sobą razem. I to wystarczy.

Actio – Pytaj siebie: „Co mam zrobić?”.

Ostatni etap lectio divina to zaproszenie do działania, zgodnie z napomnieniem św. Jakuba: *"Wprowadzajcie zaś słowo w czyn, a nie bądźcie tylko słuchaczami oszukującymi samych siebie. (Jk 1, 23)*. Zadań sobie pytanie, czy przez to rozważanie Bóg wzywa Cię do podjęcia jakiegoś postanowienia, zadania, porozmawiania z kimś, przebaczenia komuś, pomocy komuś. Jeśli tak, to zapisz sobie konkretny fragment, który Cię porusza do działania albo to, co chcesz uczynić. Pamiętaj, że działaniem może być także przyzwolenie, zgoda wobec Boga, aby coś w tobie zmienił, aby sam działał w tobie i przemieniał cię tak, jak chce. Po pewnym czasie będziesz wyraźnie widział jak Bóg Cię prowadzi.

Twoim *Actio* może być także nauczenie się na pamięć jakiegoś wersetu z aktualnego czytania. Możesz także pomyśleć, jakie słowo, frazę czy werset zabierzesz ze sobą na cały dzień, to znaczy będziesz je powtarzał i wracał do niego w różnych momentach dnia. W ten sposób dasz Bogu szansę i przestrzeń do Jego działania w tobie, do tego, aby cię przemieniał swoim Słowem, które samo z siebie wydaje owoc: *Czy śpi, czy czuwa, we dnie i w nocy, nasienie kiełkuje i rośnie, on sam nie wie jak. Ziemia sama z siebie wydaje plon (...)* (Mk 4,27-28).

Nie zawsze lectio divina będzie kończyło się podjęciem konkretnego postanowienia i wykonaniem konkretnego działania. Doświadczenie pokazuje jednak, że praktykowanie tej metody przebywania ze Słowem Bożym po pewnym czasie przemienia człowieka samo z siebie, porusza go, przekonuje o tym co prawdziwe i ważne, daje światło do podejmowania właściwych decyzji życiowych i zaprasza do podejmowania zmian.

Możesz korzystać z rozważań **LectioDivina** używając swojego smartfona lub innego urządzenia mobilnego. Aplikację możesz pobrać gratis, podając w wyszukiwarce: **“LectioDivina – On Jest”**

Pobierz na:
Google Play

Pobierz na:
App Store

Kindle oraz inne czytniki obsługujące format .mobi na stronie: www.onjest.pl/slowo

Facebook: [@lectiodivina.onjest](https://www.facebook.com/lectiodivina.onjest)